

INTERPELLATION 1/2010 rd

Tryggad försörjning för låginkomsttagare

Till riksdagen

Under de senaste decennierna har Finland som nordiskt välfärdssamhälle tryggt en skälig ekonomisk och social jämlikhet för alla befolkningsgrupper. De senaste åren har emellertid inkomstskillnaderna ökat och i synnerhet de lägsta grundtrygghetsförmånerna släpar allt mer efter. En del förbättringar har gjorts men trots det försämras villkoren i år tydligt för studerande, arbetslösa, familjer med en förälder och för pensionärer som är beroende av en knapp pension. De får inte någon nivåhöjning. Arbetspensionerna stiger endast med några cent eller euro.

Kommunerna som har ansvar för välfärdstjänsterna har stora ekonomiska problem. I år beräknas kommunernas skulder öka med ungefär 1,4 miljarder euro.

Högre kommunalskatt och avgifter samt hyror och andra boendekostnader innebär att levnadsstandarden sjunker avsevärt särskilt bland de fattigaste. Den allt djupare krisen inom kommunekonomin innebär inte bara att nivån på och tillgången till basservice försämras utan också att det blir svårare att få utkomststöd och stöd för närståendevård. Det här drabbar i synnerhet barnfamiljer med de minsta medlen, sjuka, arbetslösa och pensionärer.

En del förmåner har setts över under den här valperioden, men faktum är att de som är beroende av understöd överlag har blivit fattigare samtidigt som samhället i övrigt och andra befolkningsgrupper har blivit rikare. De viktigaste grundtrygghetsförmånerna släpar efter ordentligt i inkomstutvecklingen. På grund av eftersläp-

ningen måste de viktigaste förmånerna höjas minst 20—30 procent.

Regeringens handlande leder till att vi fjärmar oss alltmer från de nordiska välfärdsstaternas mål att minska skillnaderna i inkomster och välfärd mellan olika befolkningsgrupper. I offentligheten har regeringens centrala ministrar, statsministern och näringsministern, föreslagit ändringar i regeringens linje som just nu favoriserar höginkomsttagarna. Inga åtgärder har emellertid vidtagits.

Regeringen tillsatte med stora gester kommittén för en reform av den sociala tryggheten i syfte att minska fattigdomen. Kommittén misslyckades emellertid i sitt arbete och lade inte fram tydliga förslag för att utrota fattigdomen.

Med EU:s fattigdomsgräns, dvs. 60 procent av medianinkomsten, räknades 2008 inemot 700 000 personer, dvs. 13,2 procent av befolkningen, höra till fattiga hushåll. Inkomstskillnaderna ökade också inom gruppen fattiga och allt flera fattiga hade en inkomstnivå som låg långt under nivån för genomsnittsinkomsttagare. De facto sjönk de fattigas medelinkomster jämfört med 2007. Allt flera personer och barnfamiljer i Finland lever dessutom i absolut fattigdom. Trots detta underlåter regeringen att reda ut orsakerna till fattigdom och koncentrerar sig på att genomföra skattelättnader som gynnar storinkomsttagare.

Det belopp som visar hur mycket ett hushålls inkomster ligger under fattigdomsgränsen har vuxit kraftigt på 2000-talet. Det sk. fattigdomsgapet var 16,7 procent 2008 medan det ännu i fjol

var 15,1 procent. Barnfattigdomen sjönk en aning 2008 jämfört med 2007. Trots det är barnfattigdomen 1,5 procentenheter större än 2005. Den här utvecklingen oroar oss mest.

Fattiga barnfamiljer har sämre möjligheter till hobbyer och rekreation än vanliga barnfamiljer. Fattigdom innebär i värsta fall brist på kläder och näring samt marginalisering i samhället och bland medmänniskorna. När försörjningen konstant är otillräcklig medför det lätt att också föräldrarna får det svårare att behålla sin livskompetens.

Arbete skapar välfärd. Ändå låter regeringen bli att vidta effektiva åtgärder för att förbättra sysselsättningen och håller fast vid en alltför låg anslagsnivå för sysselsättningspolitiken. De ekonomiska stimulansåtgärderna har varit ineffektiva. Även om den ekonomiska tillväxten skulle öka betydligt i år drivs problemen till sin spets under våren, eftersom antalet arbetslösa och långtidsarbetslösa ännu kommer att öka drastiskt. Det finns risk för att arbetslösheten i många regioner fortsätter att vara hög i flera år. Försörjningsproblemen ökar och pensionärerna bli allt fattigare.

Hållbar offentlig ekonomi kräver att människor stannar längre kvar i arbetslivet. Förhandlingarna i de arbetsgrupper som regeringen tillsatt för att komma med lösningar på hur den yr-

kesverksamma tiden kan förlängas har hamnat i en återvändsgränd. Under förhandlingarna har man till exempel diskuterat möjligheten att försämra utkomstskyddet för äldre arbetslösa genom att slopa rätten till tilläggsdagar. En situation som tryggar möjligheten för de äldre att hitta arbete på nytt är inte inom synhåll. De arbetslösa som förlorar tilläggsdagarna tvingas därför leva i fattigdom som också fortsätter när de pensioneras.

På grundval av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation till den behöriga ministern:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta snabbt för att förhindra att villkoren för arbetslösa, pensionärer, enföräldersfamiljer och studeranden försämrats och

kommer regeringen att föreslå en nivåhöjning av grundtrygghetsförmånerna och bevara tilläggsdagarna i utkomstskyddet för arbetslösa oförändrade samt lägga fram förslag till skattebeslut som ökar rättvisan mellan olika befolkningsgrupper och tryggar finansieringen av den sociala tryggheten?

Helsingfors den 12 februari 2010

Annika Lapintie /vänt
Paavo Arhinmäki /vänt
Pentti Tiusanen /vänt
Merja Kyllönen /vänt
Mikko Kuoppa /vänt
Esko-Juhani Tennilä /vänt
Matti Kauppila /vänt
Matti Kangas /vänt
Markus Mustajärvi /vänt
Jyrki Yrttiaho /vänt
Veijo Puhjo /vänt
Kari Uotila /vänt
Minna Sirnö /vänt
Martti Korhonen /vänt
Jaakko Laakso /vänt
Eero Heinäluoma /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Jukka Gustafsson /sd
Ilkka Kantola /sd
Johannes Koskinen /sd
Kari Rajamäki /sd
Matti Saarinen /sd
Tero Rönni /sd
Susanna Huovinen /sd
Satu Taiveaho /sd
Tuula Pelttonen /sd
Heli Paasio /sd
Rakel Hiltunen /sd
Anneli Kiljunen /sd

Marko Asell /sd
Reijo Laitinen /sd
Sirpa Paatero /sd
Tarja Filatov /sd
Lauri Kähkönen /sd
Saara Karhu /sd
Reijo Kallio /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Jutta Urpilainen /sd
Matti Ahde /sd
Pia Viitanen /sd
Antti Kalliomäki /sd
Merja Kuusisto /sd
Erkki Tuomioja /sd
Sinikka Hurskainen /sd
Katja Taimela /sd
Jouko Skinnari /sd
Tarja Tallqvist /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Leena Rauhala /kd
Bjarne Kallis /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Sari Palm /kd
Päivi Räsänen /kd
Raimo Vistbacka /saf
Pentti Oinonen /saf
Pietari Jääskeläinen /saf
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Pertti Virtanen /saf